

P6_TA(2008)0066

Eiropas demogrāfiskā nākotne

Eiropas Parlamenta 2008. gada 21. februāra rezolūcija par Eiropas demogrāfisko nākotni (2007/2156(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 1997. gada 14. marta rezolūciju par Komisijas ziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par demogrāfisko situāciju Eiropas Savienībā 1995. gadā¹,
- ņemot vērā 1998. gada 12. marta rezolūciju par Komisijas ziņojumu par demogrāfisko situāciju 1997. gadā²,
- ņemot vērā 2000. gada 15. decembra rezolūciju par Komisijas paziņojumu „Pretim visu paaudžu Eiropai — labklājības un paaudžu solidaritātes veicināšana”³,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Eiropas rīcība saistībā ar novecošanas tendencēm pasaulē. Ekonomiskās un sociālās attīstības veicināšana novecojošā pasaulē. Eiropas Komisijas ieguldījums Otrajā Pasaules asamblejā par novecošanās jautājumiem” (COM(2002)0143),
- ņemot vērā Eiropas Jaunatnes paktu, ko Eiropadome pieņēma 2005. gada 22.–23. martā Briselē,
- ņemot vērā Komisijas Zaļo grāmatu “Demogrāfisko izmaiņu risināšana — jauna solidaritāte paaudžu starpā” (COM(2005)0094),
- ņemot vērā Parlamenta 2006. gada 23. marta rezolūciju par demogrāfiskās situācijas izmaiņām un paaudžu solidaritāti⁴,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2006. gada 6. septembra ziņojumu par Eiropas nākotnes sociālo modeli⁵,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Eiropas demogrāfiskā nākotne — kā pārvērst problēmu par iespēju” (COM(2006)0571),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Paaudžu solidaritātes veicināšana” (COM(2007)0244),
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2007. gada 14. marta atzinumu „Ģimene un demogrāfiskās izmaiņas”⁶ un tā galveno priekšlikumu, kas paredz, ka dalībvalstīm jāparaksta Eiropas ģimenes pakts,
- ņemot vērā Komisijas darba dokumentu ”Eiropas demogrāfiskā nākotne faktos un skaitļos”

¹ OV C 115, 14.4.1997., 238. lpp.

² OV C 104, 6.4.1998., 222. lpp.

³ OV C 232, 17.8.2001., 381. lpp.

⁴ OV C 292E, 1.12.2006., 131. lpp.

⁵ OV C 305, 14.12.2006., 141. lpp.

⁶ OV C 161, 13.7.2007., 66. lpp.

(SEC(2007)0638),

- ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu, kā arī Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas, Ekonomikas un monetāro lietu komitejas, Reģionālās attīstības komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumu (A6-0024/2008),
- A. tā kā demogrāfiju veido vairāki faktori - dzimstība, paredzamais dzīves ilgums un migrācijas plūsmas - un tā kā pašreizējā šo faktoru dinamika dalībvalstīs liecina, ka līdz 2050. gadam Eiropas Savienībā sagaidāmas ievērojamas demogrāfiskās izmaiņas, kas galvenokārt izraisīs Eiropas iedzīvotāju novecošanu, iedzīvotāju vidējam vecumam pieaugot no 39 gadiem 2004. gadā līdz 49 gadiem 2050. gadā;
- B. tā kā saskaņā ar Komisijas novērtējumu šīs demogrāfiskās izmaiņas var būtiski ietekmēt iedzīvotāju struktūru un vecuma piramīdu, to bērnu un pusaudžu skaitam, kas ir vecumā no 0 līdz 14 gadiem, samazinoties no 100 miljoniem (1975. gada dati) līdz 66 miljoniem 2050. gadā, tādējādi maksimālais iedzīvotāju skaits darbspējīgā vecumā (331 miljoni) būs sasniegts aptuveni 2010. gadā un pēc tam tas pakāpeniski samazināsies līdz aptuveni 268 miljoniem 2050. gadā, turpretī paredzamais dzīves ilgums laikā no 2004. līdz 2050. gadam pieaugs par sešiem gadiem vīriešiem un pieciem gadiem sievietēm, un to iedzīvotāju skaits, kuri ir vecāki par 80 gadiem, pieaugs no 4,1 % 2005. gadā līdz 11,4 % 2050. gadā;
- C. tā kā Eiropā vidējais vecumatkarības rādītājs (ko aprēķina, dalot to cilvēku skaitu, kas ir vecāki par 65 gadiem, ar cilvēku skaitu vecumā no 14 līdz 65 gadiem) pieaugs no 25 % 2004. gadā līdz 53 % 2050. gadā;
- D. tā kā tomēr demogrāfiskās slodzes koeficients (ko aprēķina, dalot ekonomiski neaktīvo cilvēku, piemēram, pensionāru, bērnu un skolnieku skaitu ar ekonomiski aktīvo darbspējīgo iedzīvotāju skaitu) ir daudz svarīgāks nekā vecumatkarības rādītājs, lai aprēķinātu sabiedrības izmaksas attiecībā uz nestrādājošiem iedzīvotājiem;
- E. tā kā demogrāfiskās izmaiņas nopietni ietekmē valsts izdevumus, kas, kā paredzams, no 2004. līdz 2050. gadam palielināsies par 10 %;
- F. tā kā demogrāfiskās izmaiņas neietekmēs Eiropas iedzīvotāju kopējo skaitu laikposmā līdz 2050. gadam, tomēr radīs būtisku teritoriālo nelīdzsvarotību, jo jau šobrīd vairākos Eiropas reģionos vērojama jaunu cilvēku, it īpaši jaunu sieviešu, spēcīga izceļošanas tendence; tā kā Eiropas iedzīvotāju daļa pasaules iedzīvotāju kopskaitā samazināsies no 15 %, kā tas bija pirms 100 gadiem, līdz 5 % 2050. gadā; tā kā šīs pārmaiņas skar ES reģionus ļoti atšķirīgā mērā, jo reģionos, no kuriem iedzīvotāji izceļo, jau tagad pārsvarā dzīvo vecākā gadagājuma cilvēki, bet ieceļošanas reģionos šīs sabiedrības novecošanās process vēl nav tik izteikts, jo ieceļo galvenokārt jauni cilvēki;
- G. tā kā neauglība ir viens no demogrāfiskās lejupslīdes iemesliem un tā kā šī problēma ir jāatzīst par sabiedrības veselības problēmu un sociālo problēmu, kas skar gan vīriešus, gan sievietes; atgādina Komisijai par „aicinājumu rīkoties saistībā ar neauglību un demogrāfiju”, ko 2005. gadā izteica Eiropas Parlaments, aicinot Komisiju izstrādāt ieteikumus šajā jomā;

- H. tā kā legāla imigrācija ir pozitīvs Eiropas iedzīvotāju struktūras elements, un tā ir nepieciešama demogrāfiskā līdzsvara saglabāšanai; tā kā ar legālo imigrāciju tomēr vien nepietiek, lai novērstu pakāpenisku Eiropas Savienības iedzīvotāju novecošanos un ir nepieciešami pasākumi iedzīvotāju dzimstības līmeņa palielināšanai;
- I. tā kā imigrācija ir tikai daļējs un īstermiņa risinājums demogrāfisko izmaiņu problēmai Eiropā, par kuru saistības jāuzņemas dalībvalstīm, lai nodrošinātu dzimumu līdztiesības principa ievērošanu valsts un privātajā sektorā, lai aizsargātu maternitāti, ģimenēm sniegtu sociālo un ekonomisko atbalstu un veiktu pasākumus, lai uzlabotu līdzsvaru starp ģimenes un darba dzīvi gan vīriešiem, gan sievietēm;
- J. tā kā darbnespēja ir cieši saistīta ar vecumu un tā kā ir lielāka iespējamība, ka gados vecākiem cilvēkiem var rasties veselības problēmas vai darbnespēja;

Vispārējās piezīmes

1. ar bažām ņem vērā demogrāfiskās prognozes laikposmam līdz 2050. gadam; tomēr uzsver, ka prognozes 50 gadiem nav nemainīgi paredzējumi, taču tie nopietni brīdina par jautājumiem, kas jārisina jau šodien, lai arī nākotnē varētu saglabāt Eiropas konkurētspēju, ekonomikas ilgtspēju, sociālo kohēziju, paaudžu solidaritāti un sociālo sistēmu; uzskata, ka iespējamā iedzīvotāju skaita samazināšanās līdz 2050. gadam varētu samazināt vides slogu un nodrošināt ilgtspējīgas attīstības iespējas, kas savukārt prasa aktīvu politiku, lai piemērotu teritoriālo plānošanu, mājokļus, transportu un attiecīgi arī citu veidu infrastruktūru; atzīst dalībvalstu kompetenci šajā saistībā;
2. pirmkārt, atgādina, ka divi svarīgākie demogrāfisko pārmaiņu iemesli – dzimstības samazināšanās un iedzīvotāju novecošana — ir attīstības rezultāts, ka paredzamā dzīves ilguma pieaugums ir tieši saistīts ar zinātnes, higiēnas un dzīves līmeņa uzlabošanu, ka dzimstības regulēšana ir sieviešu emancipācijas rezultāts, kas ir saistīts ar meiteņu izglītības līmeņa celšanos un sieviešu iesaistīšanos darba dzīvē un sabiedrisko pienākumu izpildē; uzskata, ka šīs parādības uzskatāmas par neatgriezeniskiem cilvēces sasniegumiem;
3. atzīst, ka priekšnoteikums dzimstības līmeņa pieaugumam ir tāda sabiedrība, kuras politikā galvenā uzmanība ir veltīta bērniem; prasa radīt ģimenēm labvēlīgu vidi un uzlabot ģimeņu un bērnu apstākļus, kas ļautu ģimenēm īstenot viņu vēlmes;
4. uzsver, ka vidējais dzimstības koeficients Eiropas Savienībā ir 1,5, kas ir ļoti zems rādītājs, un tas neatspoguļo ne sieviešu izvēli, ne Eiropas pilsoņu vēlmes veidot ģimeni un tādēļ var būt saistīts arī ar grūtībām savienot ģimenes un darba dzīvi (piemērotas bērnu aprūpes infrastruktūras trūkums, sociāli ekonomiskā atbalsta trūkums ģimenēm un sieviešu nodarbinātībai), nedrošiem sociāliem apstākļiem (nedrošība darbā, augstas mājokļa izmaksas) un bailēm par nākotni (jauniešu novēlota iesaistīšana darba tirgū, nodarbinātības nestabilitāte);
5. atgādina, ka alkohola un narkotiku lietošana jauniešu vidū ir valsts nozīmes risks un tai ir ievērojamas demogrāfiskas sekas, kas *inter alia* samazina viņu iespējas strādāt vai veidot ģimeni; tādēļ ierosina izstrādāt mērķorientētas pamatprogrammas, lai novērstu, ka agrā jaunībā tiek lietots alkohols un narkotikas, kā arī lai cīnītos pret jauniešu atkarību no narkotikām un alkohola;
6. uzskata, ka vidējā mūža ilguma pieaugums ir pozitīvs faktors un tas tā jāuztver; tādēļ prasa,

lai dalībvalstis garantē, ka pensionāri, kuri nespēs sev nodrošināt dzīvojamo platību, aprūpēt sevi un nodrošināt cilvēka cienīgus dzīves apstākļus mūža nogalē, nesliks nabadzībā;

7. mudina īstenot visaptverošus pret diskrimināciju vērstus pasākumus, jo jautājumu par Eiropas demogrāfisko nākotni nevar nošķirt no problēmas, kas saistīta ar sociāli neaizsargātām grupām, kuras dzīvo atstumtībā no sabiedrības un cieš no lielas nabadzības un kuru atrašanās nelabvēlīgā situācijā bieži vien tiek uzskatīta par pašu vainu, taču tas ietekmē ne vien bērnus, bet arī nākamās paaudzes;
8. vērš uzmanību uz slikto izturēšanos un aprūpes trūkumu, ar ko jāsaskaras vecāka gadagājuma cilvēkiem gan savās ģimenēs, gan aprūpes iestādēs; mudina dalībvalstis un Eiropas Komisiju darīt vairāk, lai konstatētu, cik lielā mērā notiek vardarbība pret gados vecākiem cilvēkiem Eiropas Savienībā; atzīmē, ka saskaņā ar aplēsēm 10 % gados vecāku cilvēku pirms nāves saskaras ar fizisku, finansiālu vai psiholoģisku vardarbību; aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt informāciju, brīdināšanas sistēmas, kā arī sankcijas šādas izturēšanās gadījumiem; atzinīgi vērtē Komisijas nodomu 2008. gadā sagatavot paziņojumu par vardarbību pret gados vecākiem cilvēkiem; aicina, pamatojoties uz šo paziņojumu, izstrādāt visaptverošu stratēģiju plašai sabiedrības izglītošanas kampaņai un pasākumiem šajā jomā (pakalpojumu sniedzēju izglītošana, kvalitātes standartu noteikšana, soda sankcijas sliktas izturēšanās gadījumos);
9. pauž nožēlu par to, ka līdz šim nav veikti pietiekami pasākumi, lai sagatavotu Eiropas Savienību to problēmu risināšanai, kuras bija paredzamas jau vairākus gadus; īpaši pauž nožēlu par to, ka lielākā daļa ES dalībvalstu nav izpildījušas Lisabonas stratēģijas mērķi un solījumus, ko 2002. gada 15. un 16. martā Barselonā devusi Eiropadome saistībā ar bērnu aprūpi, par 55 gadiem vecāku personu nodarbinātību, labāku ģimenes un darba dzīves savienojamību un sieviešu līdzdalību darba dzīvē, kā arī par to, ka visa Eiropas Savienība joprojām ir tālu no šo mērķu sasniegšanas;
10. aicina dalībvalstis censties nodrošināt kvalitatīvu un cenu ziņā pieejamu bērnu un citu apgādājamo personu aprūpi saskaņā ar 2002. gada 15. un 16. marta Eiropadomes Barselonas sanāksmē noteiktajiem mērķiem, kuri paredz, ka līdz 2010. gadam dalībvalstīm ir jānodrošina aprūpes iestādes vismaz 90 % bērnu vecumā no 3 gadiem līdz obligātajam skolas vecumam un vismaz 33 % bērnu, kas ir jaunāki par 3 gadiem; uzskata, ka iepriekšminētiem pasākumiem ir jābūt tādiem, lai vecāki darba modeli varētu pielāgot dzīvesveidam;
11. uzskata, ka Eiropas Savienības mērķi varētu būt plašāki par Barselonas mērķu īstenošanu attiecībā uz bērnu aprūpes centriem; uzskata, ka šādu centru pakalpojumiem jābūt vispārējiem pakalpojumiem, kas ir pieejami visiem, kuriem tie nepieciešami;
12. uzsver to, ka daudzi mazie uzņēmumi nav pietiekami sagatavojušies, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar darbaspēka novecošanos, un šajā sakarā var būt nepieciešama dalībvalstu palīdzība;
13. atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu turpināt diskusiju par šā svarīgā uzdevuma izpildi; mudina Komisiju atbalstīt paraugprakses noteikšanu un apmaiņu reģionālā un vietējā līmenī un izmantot šādu iespēju inovāciju veicināšanai Eiropas Savienībā; pievienojas tās globālajai pieejai demogrāfisko problēmu risināšanā un pieciem pamatvirzieniem, lai tādējādi panāktu solidaritāti starp paaudzēm, dzimumiem un ģeogrāfiskajiem reģioniem; norāda, ka veiksmīgai demogrāfisko problēmu risināšanai dalībvalstīm efektīvi jāīsteno

Lisabonas stratēģija un dalībvalstu līmenī cieši jāsaskaņo makroekonomikas un sociālās politikas virzieni, lai nodrošinātu ES ekonomiskās sistēmas izaugsmi, konkurētspēju un produktivitāti, risinot ar iedzīvotāju novecošanu saistītās problēmas, un lai dalībvalstis spētu pildīt savas saistības attiecībā uz inovatīvas politikas plānošanu valsts finanšu, veselības aprūpes, vispārējas nozīmes pakalpojumu, imigrācijas un integrācijas jomā;

Jautājumi, kas jārisina demogrāfiskās atjaunošanas jomā

14. atzīst, ka lēmums kļūt par vecākiem ir viens no katras sievietes un vīrieša personiskākajiem jautājumiem un tas ir jāņem vērā; uzskata, ka, ņemot vērā dalībvalstīs atšķirīgo dzimstības līmeni (no 1,25 līdz 2,0), atšķirīgos dzimstības koeficientus ir iespējams izlīdzināt, ja īsteno koordinētu valsts politiku, radot ģimenei un bērniem labvēlīgu materiālo un emocionālo vidi; uzskata, ka atbilstoši pamatnostādņēm, par kurām iestājas Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komisija savā Eiropas ģimenes pakta priekšlikumā, šos pasākumus jāīsteno ilgtermiņā un to īstenošanai jānodrošina nepieciešamā stabilitāte un aizsardzība, lai palīdzētu pieņemt lēmumu kļūt par vecākiem;
15. aicina dalībvalstis pārņemt paraugpraksi attiecībā uz dzemdību atvaļinājuma garumu (dalībvalstīs šis atvaļinājums ir no 14 līdz 28 nedēļām) un attiecībā uz bērna kopšanas atvaļinājumu, pēcdzemdību aprūpi un atbalstu, garantētiem ienākumiem grūtniecības laikā un atgriešanos iepriekšējā darbā; turklāt vēlas, lai dalībvalstis veiktu pasākumus un paredzētu sankcijas pret vardarbību un sliktu izturēšanos ģimenē;
16. norāda uz nevienlīdzību, no kuras cieš sievietes saistībā ar darba apstākļiem un darba devēja neuzticību attiecībā uz vēlmi kļūt par mātēm; atgādina, ka sievietes tiek nodarbinātas amatos, kas neatbilst viņu kvalifikācijai, un ka viņu atalgojums ir zemāks par vidējo attiecīgajā nozarē, kas ierobežo viņu ekonomisko neatkarību; aicina dalībvalstis atbilstoši īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos¹, un transponēt Padomes Direktīvu 92/85/EEK (1992. gada 19. oktobris) par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti²; aicina dalībvalstis saistībā ar direktīvu 92/85/EEK veikt pasākumus pret darba devējiem, kas tieši vai netieši diskriminē darbinieces, kas vēlas dibināt ģimeni;
17. aicina dalībvalstis apsvērt pasākumus, lai pēc bērna piedzimšanas sniegtu sievietēm īpašu aizsardzību un atbalstu, jo īpaši jaunām vientuļajām mātēm, ņemot vērā aizvien lielāku to ģimeņu skaitu, kurās ir tikai viens no vecākiem un kurās 85 % gadījumu bērnu audzina sieviete, jo šīs ģimenes lielākā mērā nekā citas ir nopietni pakļautas nabadzības riskam;
18. uzsver, ka sabiedrības interesēs ir paredzēt valsts finansējumu maziem bērniem un daudz bērnu ģimenēm, jo īpaši bērnu aprūpes centriem, kā arī vientuļo māšu un vienvecāka ģimeņu aizsardzībai, kuras ir īpaši pakļautas sociālās atstumtības, izolēšanas un nabadzības riskam; uzsver, ka šī palīdzība ir sabiedrības interesēs un veicina darba vietu radīšanu, kā arī reģionālo un vietējo ekonomisko attīstību; aicina Komisiju uzsvērt paraugprakses piemērus konkrētos dalībvalstu reģionos;

¹ OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.

² OV L 348, 28.11.1992., 1. lpp.

19. tādēļ iesaka bērnu aprūpes jomā un pirmsskolas izglītības sistēmā apvienot valsts un privātā sektora ieguldījumus;
20. uzsver, ka svarīga ir pienācīga to pakalpojumu pieejamība, kas saistīti ar aprūpes nodrošināšanu bērniem, gados vecākiem cilvēkiem, invalīdiem un citām apgādājamām personām, lai nodrošinātu vīriešu un sieviešu pilnīgu un vienlīdzīgu līdzdalību darba tirgū, kas ietekmēs ģimenēs pieejamās neoficiālās aprūpes līmeni;
21. atgādina, ka sociālā dialoga rezultātā ir noslēgti pamatnolīgumi attiecībā uz bērna kopšanas atvaļinājumu un nepilna darba laika darbu, ko reglamentē Padomes 1996. gada 3. jūnija Direktīva 96/34/EK par pamatnolīgumu attiecībā uz bērnu kopšanas atvaļinājumu¹ un 1997. gada 15. decembra Direktīva 97/81/EK par pamatnolīgumu par nepilnu darba laiku²; tādēļ aicina dalībvalstis un Komisiju garantēt šo tiesību aktu īstenošanu, ievērojot subsidiaritātes principu;
22. aicina dalībvalstis atvieglot vardarbībā cietušo bērnu, bāreņu un specializēto skolu audzēkņu uzņemšanu audžuģimenēs; aicina Eiropas līmenī apsvērt procedūru bērnu adopcijai no citas dalībvalsts vai trešās valsts un nodrošināt, ka ievēro valsts un starptautiskos tiesību aktus un attiecīgos gadījumos tos groza bērna interesēs; prasa vislielāko uzmanību pievērst visām vardarbības un cilvēku tirdzniecības izpausmēm;
23. uzsver, ka ģimeņu modeļi mainās, un tādēļ prasa Komisijai un dalībvalstīm, izstrādājot un īstenojot politikas pamatnostādnes, rūpīgi apsvērt reālo situāciju;
24. uzsver vajadzību uzlabot ES paternitātes tiesības; aicina Komisiju ierosināt īpašus pasākumus, lai, piešķirot tiesības uz paternitātes atvaļinājumu, veicinātu tēvu lielāku iesaistīšanos ģimenes dzīvē; aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt tēva tiesības attiecībā uz bērnu audzināšanu un aprūpi (jo īpaši laulāto šķirtas dzīves vai šķiršanās gadījumā), lai sekmētu dzimumu līdztiesību Eiropas sabiedrībā;
25. aicina Komisiju ņemt vērā delikāto jautājumu par neauglību, kas skar gan precētas, gan neprecētas sievietes un pārus;
26. atzīmē, ka saskaņā ar PVO atzinumu neauglība ir slimība, kas var radīt smagas sekas, piemēram, depresiju; norāda, ka neauglības gadījumu skaits arvien pieaug, un pašreiz no tās cieš apmēram 15 % ģimeņu; tādēļ aicina dalībvalstis garantēt ģimenēm vispārējas tiesības saņemt ārstēšanu no neauglības;
27. mudina dalībvalstis noteikt ģimenei labvēlīgu praksi un nodrošināt ģimenes pabalstu sistēmas un vispārējas nozīmes sociālos pakalpojumus, lai aizsargātu un atbalstītu mātes un bērnus; aicina dalībvalstis mērķtiecīgi atbalstīt jaunos vecākus, kuri vēl nav ieguvuši izglītību vai vēl studē;
28. aicina dalībvalstis atzīt tāda neoficiālā ģimenes darba sociālo, ekonomisko un izglītības vērtību, kas saistīts ar bērnu un apgādājamo personu aprūpi, vienlaikus izskatot iespēju atzīt to personu darba ilgumu, sociālo drošību un tiesības uz pensiju, kuras veic šādu neoficiālu darbu;

¹ OV L 145., 19.6.1996., 4. lpp.

² OV L 14., 20.1.1998., 9. lpp.

29. mudina dalībvalstis īstenot visaptverošus vecāku atbalsta pasākumus, piemēram, tiesības uz papildu vecuma pensiju un nodokļu atvieglojumi mazbērnu novietnēm uzņēmumos, kā arī aicina apkopot labāko praksi šajā jomā;

Jautājumi, kas jārisina cilvēkresursu jomā

30. pieņem zināšanai, ka, ņemot vērā strādājošo un nestrādājošo nevienmērīgo attiecību, kas radusies demogrāfisko pārmaiņu rezultātā, Eiropas Savienībai ir pieejams milzīgs potenciāls, lai veicinātu nodarbinātību, darba tirgū iesaistot sievietes, jauniešus un vecākās paaudzes cilvēkus; atbalsta, ka pilnīgai nodarbinātībai saistībā ar Lisabonas stratēģijas pārskatīšanu 2008. gadā ir jāklūst par īstermiņa mērķi;
31. prasa veikt Eiropas pašreizējās cilvēkresursu pārvaldības reformu, kuras ietekmē liela daļa iedzīvotāju darba tirgū aktīvi piedalās tikai 30 gadus, jo nepilnīgi tiek nodarbināti jaunieši vecumā līdz 25 vai 30 gadiem un cilvēki, kas vecāki par 55 gadiem; aicina veicināt preventīvus un holistiskus nodarbinātības vecuma pārvaldības paņēmienus;
32. aicina īstenot visaptverošu un augstas kvalitātes pieeju cilvēkresursiem un iesaka noteikt „darba mūža ciklu”, kurā apvienota apmācība, mūžizglītība un formālu un neformālu zināšanu un kvalifikāciju optimizācija, kā arī karjera visam darba mūžam;
33. atzīst, ka darba tirgus segmentācija un nedrošu darba attiecību izplatīšanās palielina nedrošību veciem cilvēkiem; uzskata, ka dalībvalstīm jāizpēta iespējas nodrošināt sociālās iemaksas visā dzīves ciklā, lai palielinātu vecu cilvēku nodrošinātību, un šajā sakarā jāapmainās ar idejām un labāko praksi;
34. uzskata, ka, pieņemot jebkādas turpmākos pasākumus saistībā ar demogrāfiskajām izmaiņām, ir jāņem vērā visu nodarbināto iedzīvotāju produktivitātes pieaugums, proti, būtisks ir ne tikai ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits salīdzinājumā ar ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaitu, bet arī produktivitātes pieaugums;
35. aicina veidot padziļinātu dialogu ar sociālajiem partneriem, uzņēmumiem, universitātēm, NVO un plašsaziņas līdzekļiem, lai sagatavotos šīm demogrāfiskajām pārmaiņām; uzsver, ka ražošanas pieaugums nākotnē galvenokārt būs atkarīgs no ieguldījuma pētniecībā un izstrādē, un tehnoloģiju jauninājumos, un uzsver steidzamo nepieciešamību uzņēmumiem iepriekš paredzēt pieprasījumu pēc profesionāliem darbiniekiem, īstenojot uz nākotni vērstu darbavietu un karjeras pārvaldību un ar ieguldījumu palīdzību veicinot darbinieku mūžizglītību un kvalifikācijas paaugstināšanu;
36. prasa izstrādāt konkrētas iniciatīvas, lai dotu iespēju gados vecākiem cilvēkiem ilgāk palikt darba tirgū, ja viņi to vēlas, un lai viņi varētu nodot savu darba pieredzi jauniešiem, citiem darbiniekiem un darba devējiem;
37. mudina ieguldīt izglītībā un apmācībā, tostarp jauno tehnoloģiju izmantošanā, lai paaugstinātu visu vecumu cilvēku pamatizglītības līmeni, kas ir priekšnoteikums viņu spējai pielāgoties apstākļiem nākotnē un apgūt mūžizglītības piedāvātās prasmes, kā arī izstrādāt atbalsta pasākumus jauniešu pirmreizējai iesaistīšanai darba tirgū, kā arī vecāka gadagājuma cilvēku un jutīgo iedzīvotāju grupu atkārtotai iesaistīšanai darba tirgū, lai nodrošinātu atbalstu karjerai visa darba mūža garumā;

38. iesaka uzņēmumiem, ņemot vērā dalībvalstu tradīcijas, pēc iespējas ātri samazināt pirmspensijas shēmu piemērošanu saskaņā ar tarifu autonomiju vai apspriežoties ar uzņēmumu padomēm, un aicina dalībvalstis veicināt vecāka gadagājuma darbinieku nozīmi un sekmēt viņu pieņemšanu darbā; tomēr pieļauj, ka vecākā gadagājuma darbiniekiem (vecākiem par minimālo pensionēšanās vecumu), kuri vairs nevēlas pilna laika nodarbinātību, varētu izpētīt nepilnas darba slodzes, elastīga darba laika, tāl darba un darbavietas dalīšanas iespējas, tādējādi veidojot inovatīvu pakāpeniskas pensionēšanās formu un samazinot ar aiziešanu pensijā saistīto stresu;
39. uzskata, ka ir pienācis laiks pievērsties „pensionāru stresa” jautājumam, jo īpaši nomāktības, nevajadzības un noraidījuma sajūtai, ko piedzīvo nodarbinātie dažas dienas pēc aiziešanas pensijā, jo viņi jūtas nevajadzīgi, pamesti, vieni un bez nākotnes;
40. aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt priekšlikumus par stimuliem, kas jauniešiem atvieglotu darba uzsākšanu, piemēram, veicinot pensionēšanās vecumu sasniegušos darba ņēmēju iecelšanu par jauno darba ņēmēju padomdevējiem un ieviešot darbavietas dalīšanu un nepilnas slodzes darbu, lai atvieglotu paaudžu nomainīšanu;
41. aicina īstenot visaptverošu reformu attiecībā uz vecāka gadagājuma darbinieku karjeras pārvaldību, jo darbinieki, kuri vecāki par 50 gadiem, jau tagad tiek diskriminēti saistībā ar pieņemšanu darbā, viņiem nav nodrošinātas pietiekamas iespējas piedalīties apmācībā, tostarp saistībā ar jaunajām tehnoloģijām, netiek atzīta viņu iegūtā pieredze un viņus reti paaugstina amatā; atgādina, ka vecuma barjeras saistībā ar prasmju apmācību ir diskriminējošas, un aicina dalībvalstis to skaidri norādīt darba devējiem un apmācību organizētājiem; šajā sakarā aicina cik drīz vien iespējams efektīvi transponēt un īstenot Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvu 2000/78/EK, kas nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju¹, kurā noteikts, ka diskriminācija apmācībā un darbā vecuma dēļ ir nelikumīga; uzskata, ka papildus jautājumam par prasmju uzlabošanas iespējām gados vecākiem darba ņēmējiem bieži vien ir vajadzīgs atbalsts privātākās jomās, kas saistītas ar darbu, piemēram, attiecībā uz intervēšanas metodēm, uzticības veidošanu un CV sagatavošanu; aicina dalībvalstis apsvērt iespēju gados vecākiem cilvēkiem paredzēt īpašas konsultācijas nodarbinātības jomā; aicina Komisiju uzraudzīt dalībvalstis, kuru tiesību akti vēl joprojām ir diskriminējoši attiecībā uz invaliditāti un vecumu, un veikt attiecīgus pasākumus;
42. aicina Komisiju uzraudzīt un īstenot pasākumus attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuru tiesību akti joprojām pieļauj diskrimināciju vecuma vai invaliditātes dēļ (un tādējādi pārkāpj līgumus un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, kas stāties spēkā no 2009. gada 1. janvāra un būs saistoša visā Eiropas Savienībā), lai attiecīgās dalībvalstis nekavējoties atceltu šādus tiesību aktus;
43. aicina Komisiju vākt statistikas datus par dažādām vecuma grupām un problēmām, ar kurām šīs grupas saskaras, un par plaša spektra diskrimināciju vecuma dēļ;
44. atgādina, ka gados vecāki cilvēki nav viendabīga grupa; jo īpaši uzsver, ka gados vecākas sievietes un gados vecāki etnisko minoritāšu pārstāvji ir pakļauti vairākiem diskriminācijas veidiem;

¹ OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.

45. uzsver, ka nepilnas slodzes darbs ir lietderīgs risinājums, lai atgrieztos darba tirgū; mudina dalībvalstis atbalstīt īpaši mazākus uzņēmumus nepilnas slodzes darba un elastīga darba laika veicināšanā; atkārtoti uzsver nepilnas slodzes darba pozitīvo vērtību attiecībā uz gados vecākiem darba ņēmējiem, kas varbūt vairs nevēlas strādāt pilnu darba laiku;
46. aicina dalībvalstis sekmēt gados vecāku darba ņēmēju lomu darba tirgū, uzsverot ieguvumus no šādu darbinieku nodarbinātības un mudinot darba devējus pieņemt elastīgus darba nosacījumus, lai gados vecāki darba ņēmēji iesaistītos darba tirgū;
47. aicina Komisiju, atsevišķi vācot datus par katru dzimumu, veikt pētījumu par nodokļu atvieglojumiem un šķēršļiem, kas pašlaik pastāv saistībā ar pieņemšanu darbā, ņemot vērā iedzīvotāju novecošanos;
48. mudina Komisiju un dalībvalstis nekavējoties uzlabot apmācības pieejamību visas darba dzīves laikā;
49. atgādina, ka ar likumu noteikts pensijas vecums ir viens no Eiropas sociālo sistēmu sasniegumiem un garantija tam, lai piespiedu kārtā nepārsniegtu no cilvēciskā viedokļa saprātīgu darba mūža ilgumu;
50. atgādina, ka pensija ir tiesības, kas jānodrošina katram darbiniekam pēc katrā dalībvalstī tiesiski noteiktā pensijas vecuma sasniegšanas, to saskaņojot ar sociālajiem partneriem un ievērojot vietējās tradīcijas;
51. uzsver vidējās vīriešiem un sievietēm izmaksājamās arodpensijas lielās atšķirības, kas rodas saistībā ar darba pārtraukumiem, lai aprūpētu bērnus vai vecāka gadagājuma ģimenes locekļus; aicina dalībvalstis veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka darba pārtraukumi dzemdību vai paternitātes atvaļinājuma dēļ vairs nerada neizdevīgu situāciju, aprēķinot tiesības uz pensiju; mudina dalībvalstis paredzēt pensijas paaugstinājumu sievietēm par katru bērnu un atzīt aprūpētāju svarīgo nozīmi sabiedrībā;
52. aicina dalībvalstis veikt vajadzīgos sociālās drošības un labklājības sistēmu modernizēšanas pasākumus, lai nodrošinātu šo sistēmu finansiālu dzīvotspēju un ļautu risināt ar iedzīvotāju novecošanu saistītos uzdevumus; uzskata, ka īpaša uzmanība ir jāpievērš situācijai, kādā atrodas vecāka gadagājuma sievietes, kuras vairāk ir pakļautas atstumtībai un nabadzībai;
53. aicina Komisiju izstrādāt salīdzinošu pētījumu par katrā dalībvalstī sievietēm piemērojamām dažādām pensijas un sociālās drošības shēmām, lai apzinātu labāko praksi, kā palielināt sieviešu nodarbinātību un veicināt darba un ģimenes dzīves savienojamību;
54. mudina Komisiju un dalībvalstis steidzami pievērst uzmanību nodarbinātības atbalstam, kas paredzēts gados vecākiem darba ņēmējiem, ņemot vērā, ka daudzās dalībvalstīs paredzēts paaugstināt pensionēšanās vecumu;
55. tomēr uzskata, ka likumā noteikto pensionēšanās vecumu pārsniegušo personu situācija patlaban ir daudz cerīgāka un dzīves kvalitāte – labāka nekā jebkad; šajā sakarā uzskata, ka dalībvalstīm, saskaņojot ar sociālajiem partneriem un ievērojot vietējās tradīcijas, ir jāveicina tādu kopēju normu un noteikumu izstrāde, kuri ļautu darba ņēmējam pēc paša vēlēšanās pagarināt aktīvo darba dzīvi pēc katrā dalībvalstī tiesiski noteiktā pensijas vecuma sasniegšanas un dalībvalstis nedrīkst tam likt šķēršļus; mudina Komisiju veikt salīdzinošus

pētījumus par pensijas sistēmu daudzveidību dalībvalstīs un par dalībvalstīs paredzēto reformu ekonomisko un sociālo ietekmi;

56. aicina dalībvalstis ieviest pasākumus, lai veicinātu sieviešu nodarbinātību un karjeras izaugsmi un cīnītos pret diskrimināciju un stereotipiem, kas joprojām skar sievietes darba tirgū un izglītības jomā; atgādina vīriešu un sieviešu līdztiesības principu un Eiropas sociālās sistēmas nepārkāpjamo principu, ka par identisku darbu identiskā amatā jāsaņem identisks atalgojums;
57. tādēļ aicina īstenot tiesiskus pasākumus nodarbinātības jomā, lai pilnībā likvidētu šo diskriminācijas veidu, jo īpaši darba samaksas atšķirības starp dzimumiem, un valsts budžeta plānošanā pielietot dzimumu līdztiesības principu;
58. atgādina, ka labvēlīgi darba apstākļi ir svarīgs ražīguma faktors; aicina dalībvalstis veicināt tādus pasākumus darbavietā, kas samazina kaitējuma risku gados vecākiem darba ņēmējiem, jo īpaši psiholoģiskās un fiziskās darba vides uzlabošanas pasākumus, izmaiņas darba saturā un organizācijā, darba ņēmēju vispārējo veselības, labklājības un darbaspēju uzlabošanu, kā arī darba ņēmēju profesionālo spēju un prasmju uzlabošanu; aicina uzņēmumus veikt ieguldījumus, lai novērstu negadījumus darbā un arodslimības, ka arī veicinātu higiēnu un sociālo dialogu;
59. uzsver, ka ir svarīgi, lai darbavieta būtu pieejama, tādējādi arī droša, gados vecākiem darba ņēmējiem un invalīdiem, nodrošinot saprātīgi izveidotu darbavietu un īpašu aprīkojumu, kas pielāgots šo personu individuālajām vajadzībām un prasībām; uzsver arī to, ka ērti izmantojama vide dod iespēju gados vecākiem cilvēkiem dzīvot patstāvīgi, tādējādi ietaupot valsts izdevumus par aprūpes dienestu darbu;
60. aicina dalībvalstis ieviest tiesības pieprasīt elastīgu darba laiku vai nepilnas slodzes darbu, ko varētu izmantot ne vien bērnu vecāki, bet arī gados vecākas personas, kuru apgādībā savukārt ir citas personas;
61. uzsver mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) nozīmi, kas ir galvenie darbavietu nodrošinātāji Eiropas Savienībā;
62. atzīmē, ka pakalpojumu nozare visvairāk darbavietu nodrošina sievietēm, imigrantiem un gados vecākiem cilvēkiem; prasa steidzami pabeigt iekšējā pakalpojumu tirgus izveidi;

Jautājumi, kas risināmi paaudžu un reģionu solidaritātes jomā

63. atgādina, ka paaudžu solidaritātes princips, kas ir Eiropas sociālo sistēmu izcilības princips, paredz, ka nodarbinātās personas finansē nestrādājošo (bērnu, jauniešu, apgādājamo personu un vecāka gadagājuma cilvēku) ienākumu aizstāšanu, kā arī sociālās nodrošināšanas un veselības aizsardzības izmaksas; uzstāj, lai pat iespējamās demogrāfiskās nelīdzsvarotības apstākļos saglabā solidaritātes principu;
64. uzsver, ka aktīvi jāiesaista valsts iestādes, lai saglabātu solidaritātes principu, jo īpaši nodrošinot vispārējas nozīmes sociālos pakalpojumus ģimenēm un maziem bērniem, kā arī aprūpi un izmitināšanu vecāka gadagājuma cilvēkiem un apgādājamiem; uzskata, ka piekļuve šiem pakalpojumiem ir viena no pamattiesībām; aicina Komisiju garantēt vispārējas nozīmes sociālo pakalpojumu juridisko drošību Kopienas tiesību aktos, kas paredz vispārēju piekļuvi un solidaritātes principu ievērošanu;

65. uzsver, cik svarīgi dalībvalstu starpā ir apmainīties ar informāciju un paraugpraksi par to, kā sagatavot veselības aprūpes sistēmas pieaugošajam pieprasījumam, ko rada sabiedrības novecošana; šajā sakarā atzīmē, ka sabiedrības novecošana aizvien vairāk ietekmēs valsts izdevumus veselības aprūpes jomā, jo līdz ar mūža ilguma palielināšanos strauji pieaug to gadus vecāko cilvēku, īpaši ļoti vecu (vairāk nekā 80 gadu) cilvēku, skaits, kas cieš no invaliditātes un slimībām, kā arī to, ka šī iedzīvotāju segmenta pieaugums būs visstraujākais nākamajās desmitgadēs;
66. aicina dalībvalstis veikt stingrākus pasākumus, lai nepieļautu izvairīšanos no nodokļu nomaksas un sociālās apdrošināšanas maksājumiem, kas nodrošina pensiju shēmu stabilitāti; uzskata, ka dalībvalstīm ir jāievieš aktīva, efektīva nodarbinātības politika un mudina šīs valstis piedāvāt elastīgas sistēmas un nodrošināt personas izvēles brīvību attiecībā uz pensionēšanās brīdi (pēc minimālā vecuma sliekšņa), izmantojot atvieglojumu sistēmas tiem darba ņēmējiem, kuri nolemj turpināt darbu;
67. norāda uz vecāka gadagājuma cilvēku lielo ieguldījumu sociālajā kohēzijā un ekonomikā, kā arī to, ka šo cilvēku aktīva līdzdalība ģimenes un paaudžu attiecību veidošanā veicina resursu sadalījumus ģimenē; turklāt uzskata, ka viņu brīvprātīgās darbības vajadzētu veicināt un sekmēt; uzskata arī, ka preces un brīvā laika pavadīšanas, aprūpes un labklājības pakalpojumi, ko viņi patērē ir strauji augoša nozare, jauns izaugsmes avots, kuru dēvē par „sirmo zeltu”; tādēļ aicina dalībvalstis veicināt un attīstīt vecāka gadagājuma cilvēku ekonomisko un sociālo līdzdalību, īpašu uzmanību veltot viņu fiziskai labklājībai un sociālajiem un finansiālajiem dzīves apstākļiem;
68. aicina dalībvalstis veicināt apspriešanos ar vecāka gadagājuma cilvēkiem, lai saglabātu paaudžu solidaritāti, un kopā ar partneriem vietējā līmenī atvieglot viņu piedalīšanos brīvprātīgos izglītības, kultūras vai uzņēmējdarbības pasākumos;
69. uzsver, cik svarīgs ir brīvprātīgais darbs, kas daudziem cilvēkiem dod iespēju atgriezties darba tirgū; mudina valdības atvieglot gados vecāku cilvēku iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā, saglabājot pabalstu izmaksas;
70. atgādina, ka vispārējas nozīmes sociālie pakalpojumi (VNSP), kas jo īpaši attiecas uz aprūpi, veselības aizsardzību un mazu bērnu audzināšanu, vecākiem atvieglo iespēju atgriezties darba tirgū un palīdz cīnīties pret nabadzību, jo īpaši vienvecāka ģimeņu gadījumā; pauž pārliecību, ka šādi pakalpojumi ir būtiski, lai ES varētu risināt demogrāfisko izmaiņu jautājumu; turklāt, radot darbavietas, VNSP veicina vietējo un reģionālo ekonomisko attīstību un palielina ES konkurētspēju; ņemot vērā šo aspektu, Eiropas Parlaments uzskata, ka ir jānosaka VNSP un jānovērtē to sociālā un ekonomiskā ietekme; aicina ieviest kvalitātes rādītājus, lai novērtētu progresu Barselonas mērķu sasniegšanā; norāda, ka VNSP, kas paredzēti vecāka gadagājuma cilvēkiem un apgādājamām personām, jāpievērš vienādi liela uzmanība un jānodrošina vienāda attieksme;
71. uzsver, ka brīvprātīgais darbs un sociālie tīkli ievērojami palīdz nodrošināt iedzīvotāju vajadzības reģionos, kuros iedzīvotāju skaits samazinās, taču tie nevar aizstāt vietējo iestāžu īpašo lomu vispārējas nozīmes pakalpojumu sniegšanā reģionos; uzskata, ka šī iedzīvotāju aktivitāte ir jāatzīst un tās dalībnieki jāatbalsta kā reģionālās politikas partneri; uzsver, ka tas rosina kognitīvos procesus, lai reģioni labāk spētu risināt demogrāfisko pārmaiņu izdevumus;

72. mudina dalībvalstis un vietējās varas iestādes šim mērķim izmantot struktūrfondus; aicina Komisiju kā daļu no teritoriālās sadarbības atbalstīt pieredzes apmaiņu starp reģioniem, kuros „sirmgalvju ekonomikai” jau ir svarīga loma vai kur tai būs nozīmīga loma nākotnē (Padomes 2006. gada 11. jūlija Regulas (EK) Nr. 1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu, 7. panta 3. punkts¹);
73. aicina uzsākt plašas debates par cilvēka cienīgu pensiju visiem, kas ir priekšnoteikums vecāko iedzīvotāju maksātspējai, cieņai un sociālai integrācijai; atgādina par gados vecāku cilvēku lielo ieguldījumu sociālajā kohēzijā, ko nodrošinājis viņu brīvprātīgais darbs un sniegtā aprūpe;
74. aicina dalībvalstis uzsākt saskaņotu diskusiju par iespējām veikt reformas, lai garantētu pensiju un sociālās sistēmas ilgtspēju, paredzot īpašus noteikumus, kas garantē sievietēm, ka aprēķinot pensijas tiesības, vērā ņems dzemdību atvaļinājumā un vecāku atvaļinājumā pavadīto laiku;
75. aicina tās dalībvalstis, kas pagaidām nav izpētījušas sakarības starp pensiju piešķiršanu un stimuliem strādāt, jo īpaši attiecībā uz elastīgu darba laiku, izskatīt šo jautājumu, lai likvidētu šķēršļus nodarbinātības jomā;
76. atzīmē, ka Eiropas iedzīvotāju novecošana būtiski atšķiras reģionos un ka dažkārt ir grūti noteikt vajadzību pēc infrastruktūras vai centralizēta finansējuma, jo dalībvalstu dati par demogrāfiskajam izmaiņām precīzi neparāda atšķirības reģionālā un vietējā līmenī; aicina Komisiju uzlabot statistikas datu par demogrāfiskās attīstības tendencēm kvalitāti un ticamību un aicina Komisiju un dalībvalstis arī turpmāk paātrināt darba ņēmēju pārvietošanās brīvības procesu paplašinātajā Eiropas Savienībā pat līdz 2014. gadam;
77. mudina dalībvalstis saglabāt līdzsvaru starp budžeta ieņēmumiem un izdevumiem dažādās pensiju shēmās, atbilstoši ievērojot subsidiaritātes principu, un atzinīgi vērtē tās dalībvalstis, kuras katru gadu veido budžeta uzkrājumus pensiju maksājumiem nākotnē;
78. konstatē, ka demogrāfiskām pārmaiņām atsevišķos reģionos ir būtiska ietekme un ir vajadzīga atšķirīga pielāgošanās stratēģija atkarībā no tā, vai attiecīgajā reģionā vērojama imigrācija vai arī iedzīvotāju skaita samazināšanās; konstatē, ka dzīves kvalitātes vērtējums atšķiras tajos galvenokārt lauku reģionos, kur iedzīvotāju skaits samazinās, un reģionos, kuros vērojams iedzīvotāju skaita pieaugums, un tādēļ uzskata, ka vajadzīgas dažādas atbalsta stratēģijas;
79. aicina Komisiju un dalībvalstis ņemt vērā paaudžu dimensiju saistībā ar Eiropas reģionu un apsvērt pašreizējo ES demogrāfiskās attīstības tendenču svarīgāko teritoriālo ietekmi; uzsver, ka šī ietekme ir svarīga saistībā ar mājokļu un infrastruktūras jautājumu, jo īpaši pilsētās, kur vecākā gadagājuma cilvēku skaits varētu būt vislielākais un imigrantu kopienu koncentrācija visizteiktākā; uzsver arī tādas īpašās vietējā līmeņa vajadzības saistībā ar iedzīvotāju novecošanu reģionos kā ieguldījums pakalpojumu nodrošināšanā uz vieta, lai ņemtu vērā vecākā gadagājuma cilvēku specifiskās vajadzības un viņi varētu patstāvīgi dzīvot pēc iespējas ilgi; iesaka ņemt vērā šīs ieguldījumu vajadzības, piešķirot struktūrfondu līdzekļus un izmantojot ESF iespējas, lai vietējās apkalpojošās sfēras vajadzībām varētu izmantot vietējo sociālo kapitālu; Aicina saglabāt šīs iespējas arī pēc

¹ OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.

2013. gada; norāda, ka reģioniem, kuros vērojams emigrācijas tendences, jāveic pasākumi, lai saglabātu iedzīvotāju struktūras dabīgo līdzsvaru, ieguldot nodarbinātībā, apmācībā un pasākumos, lai nodrošinātu piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem;

80. ierosina Komisijai saistībā ar teritoriālo sadarbību sekmēt Eiropas mēroga tīklus, ar kuru palīdzību reģionālās un vietējās iestādes, kā arī reģioni un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji varētu viens no otra mācīties, kā pārvarēt demogrāfisko pārmaiņu radītās problēmas;
81. mudina dalībvalstis veicināt paaudžu solidaritātes projektus, kuros gados vecāki cilvēki strādā kopā ar jauniešiem, lai dalītos prasmēs un iegūtu jaunu pieredzi; aicina Komisiju atvieglot paraugprakses apmaiņu šajā jomā;
82. prasa dalībvalstīm palīdzēt reģioniem, no kuriem iedzīvotāji izceļo, garantējot augsta līmeņa vispārējas nozīmes pakalpojumus (piemēram, izglītība, tostarp bērnu un pirmsskolas vecuma bērnu aprūpe, labklājības un veselības aprūpes pakalpojumi, pasta pakalpojumi) un pieejamību (piemēram, sabiedriskais transports, transporta infrastruktūra un telekomunikāciju tīkli), kā arī nodrošināt ekonomisko līdzdalību un prasmes (piemēram, apmācība, tostarp ar mūžizglītības metodes, jauno tehnoloģiju izmantošana un ieguldījumi tajās); aicina šo uzdevumu īstenošanas praktisko sistēmu pielāgot vietējiem apstākļiem un vietējiem dalībniekiem, kā arī uzlabot viņu pielāgošanās spēju; vērš īpašu uzmanību uz stāvokli salās, pierobežas apgabalos, kalnainos un citos reģionos, kuri ir tālu no apdzīvotām vietām;
83. atzinīgi vērtē priekšlikumu par Eiropas Integrācijas fonda izveidi; aicina ciešāk sadarboties tās kompetentās valstu, reģionālās un vietējās iestādes, kuras ir atbildīgas par kohēzijas politikas un lauku attīstības politikas izstrādi un pārvaldi, lai, uzlabojot dzīves un darba apstākļus lauku reģionos, kuros iedzīvotāju skaits samazinās, mudinātu cilvēkus tajos atgriezties;
84. atzinīgi vērtē, ka Komisija Ceturtajā ziņojumā par sociālo un ekonomisko kohēziju arvien lielāko demogrāfisko nelīdzsvarotību ir atzinusi par vienu no risinājamiem uzdevumiem; ar interesi gaida sociālo konsultāciju rezultātus un to, kāda loma cīņā ar demogrāfisko pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi nākamajā plānošanas periodā būs noteikta reģionālajai politikai;
85. atgādina dalībvalstīm par dažādiem trūkumiem, ar ko saskaras brīvprātīgie aprūpētāji, īpaši gados vecākie aprūpētāji; iesaka šīm grupām piešķirt lielāku atbalstu, lai tām būtu iespēja pārvarēt daudzos šķēršļus nodarbinātības jomā;
86. uzskata, ka mazāk attīstīto pilsētu teritorijās, priekšpilsētās un lauku apgabalos demogrāfisko tendenču ietekmē būs novērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās, kas būtiski ietekmēs mājokļu un infrastruktūras jomu;
87. aicina dalībvalstis nodrošināt ģimenēm, jo īpaši vienvecāka ģimenēm un vecāka gadagājuma cilvēkiem, piemērotus mājokļus, piemēram, saskaņā ar pilsētu attīstības un pilsētplānošanas iecerēm izmantojot tā dēvētos starppaaudžu projektus;
88. uzsver, ka demogrāfiskās nelīdzsvarotības rezultātā pasaulē var saasināties izaugsmes atšķirības un migrācijas spiediens; aicina Komisiju un dalībvalstis šos elementus ieviest imigrācijas politikā, lai veicinātu kopīgu izaugsmi;

Risināmie jautājumi integrētas imigrācijas jomā

89. atzīmē, ka imigrācija ir un būs viens no Eiropas Savienības demogrāfijas elementiem un tas varētu būt atbalsts ekonomikas, sociālajā un kultūras jomā; tādēļ aicina Komisiju, dalībvalstis un sociālos partnerus izstrādāt objektīvu un saprātīgu pieeju imigrācijai, reaģējot uz ksenofobiem un rasistiskiem izteikumiem un darbībām un veicinot vispārēju un efektīvu migrantu integrāciju sabiedrībā;
90. tomēr atzīst, ka īpaši izceļošanas reģioniem migrācija dod iespēju apturēt demogrāfisko pārmaiņu negatīvās sekas, tādēļ aicina dalībvalstis atzīt ieceļotāju integrāciju par stratēģiski svarīgu politisku pasākumu;
91. uzskata, ka ES dalībvalstīs ir jāstiprina integrācijas politika, lai veicinātu migrantu apmešanos uz dzīvi Eiropas Savienībā; tāpēc atzinīgi vērtē Padomes 2007. gada 25. jūnija Lēmumu 2007/435/EK, ar ko laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam izveido Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fondu kā daļu no vispārīgās programmas „Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība”¹ un uzskata, ka tas veicinās migrantu sociālo un ekonomisko integrāciju ES;
92. uzsver, ka dalībvalstīm ir jāformulē un kopā jākoordinē imigrācijas politika, vienlaikus nodrošinot imigrantiem vienlīdzīgus dzīves un darba apstākļus; aicina Komisiju iespējami drīz apsvērt un iesniegt īpašu stratēģiju ekonomiskās imigrācijas jomā;
93. uzsver, ka steidzami labāk jāsaprot dalībvalstu imigrācijas politika, lai garantētu iebraucēju labāku integrēšanu sabiedrībā un legālā darba tirgū un nodrošinātu viņiem juridisku un sociālu drošību, tostarp pensijas tiesības; aicina dalībvalstis stingri apkarot cilvēku tirdzniecību un nelegālā darbaspēka ievēšanu un uzlikt sodus darba ņēmējiem, kas personas nelegāli nodarbina un /vai izmanto; aicina izstrādāt ES iniciatīvu pret nelegālu nodarbinātību, pret izmantošanu un apkaunojošiem dzīves apstākļiem, no kā cieš nelegālie migranti;
94. šajā sakarā atzīst pilsētu īpašo nozīmi, jo tur dzīvo lielākā daļa imigrantu, un uzsver, ka Komisijai un dalībvalstīm jāņem vērā imigrācijas politikas ietekme uz pilsētām un cieši jāiesaistās ar imigrāciju saistītās politikas izveidē un īstenošanā; ar interesi atzīmē Eiropas Komisijas un *Eurocities* 2006. gadā uzsāktu procesu „Integrācija pilsētās”, kā arī 2007. gada 6. novembrī parakstīto Milānas Deklarāciju attiecībā uz integrāciju, lai turpinātu dialogu par Kopējo integrācijas pamatprincipu īstenošanu pilsētu līmenī;
95. uzsver, ka legālajai migrācijai Eiropas Savienībā būtu jābūt migrantiem labvēlīgai un tai nevajadzētu apgrūtināt izcelsmes valsti; mudina dalībvalstis paplašināt imigrantu integrācijas pasākumus;
96. atzinīgi vērtē Komisijas un dalībvalstu iniciatīvu, kas paredz ņemt vērā imigrācijas globālo dimensiju un to, kā ekonomiskā migrācija uz Eiropas Savienību ietekmē migrantu izcelsmes valstu attīstību; uzsver, kā jāņem vērā intelektuālā darbaspēka emigrācijas risks migrantu izcelsmes valstīs; aicina Komisiju un dalībvalstis sadarbībā ar trešām valstīm sākt efektīvus pasākumus, lai novērstu šīs parādības;

¹ OV L 168, 28.6.2007., 18. lpp.

97. uzstāj, ka ekonomiski apsvērumi nedrīkst nomākt imigrācijas cilvēcisko aspektu un ka iebrucēju ģimeņu integrācija ir izvēles iespēja tiem imigrantiem, kuri to vēlas; aicina cieši sadarboties Eiropas imigrācijas politikas, kā arī nodarbinātības, sociālo lietu, izglītības un reģionālās politikas jomā;
98. atgādina, ka Eiropā dzīvojošo imigrantu sūtītie finanšu līdzekļi ir būtisks veids, kā tiek finansēta gados vecāku cilvēkus vajadzību nodrošināšana attīstības valstīs;
99. norāda, ka imigrācijas politikai jābūt vērstai uz diskriminācijas novēršanu un tās mērķim jāparedz lielāka tiesiskā, sociālā un sabiedriskā vienlīdzība gan tiem migrantiem, kuri jau dzīvo Eiropā, gan tiem, kuri ieceļos nākotnē;
100. uzskata, ka strādājošo imigrantu ģimenes locekļiem ir jāizsniedz pastāvīgas uzturēšanās atļaujas un atbilstošā gadījumā — darba atļaujas;
101. uzsver būtisko nozīmi, kāda ir imigrējušām sievietēm, un aicina dalībvalstis integrācijas politikā viņām piešķirt atbilstošu nozīmi un garantēt visas tiesības;
102. aicina dalībvalstis kādā no nākamo augstākā līmeņa sanāksmju dienas kārtībām paredzēt viedokļu apmaiņu par demogrāfiskajām pārmaiņām un paraugpraksi tādās jomās kā nodarbinātība mūža nogalē, jauniešu nodarbinātība, ģimenes politika un iebrucēju integrācija;
103. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos reizi divos gados kopā ar Eiropas Demogrāfijas forumu sagatavot ziņojumu par stāvokli šajā jomā; vēlas, lai šajā ziņojumā tiek izvērtēta arī to politisko pasākumu ietekme, kurus attiecīgajās jomās veic dalībvalstīs; atbalsta Komisijas iniciatīvu reizi divos gados vienu ziņojuma nodaļu veltīt neauglībai un tajā iekļaut nodaļu par Eiropas Savienības pasākumiem, lai sagatavotos demogrāfiskajām pārmaiņām; mudina Komisiju izveidot rādītāju sistēmu, lai uzraudzītu un analizētu demogrāfiskās attīstības sasniegumus dažādās dalībvalstīs un Eiropas Savienībā;
104. atzīmē, ka Eiropas demogrāfiskās attīstības rezultātā radīsies jaunas problēmas saistībā ar demokrātiskiem mehānismiem un kanāliem, kurus izmantojot, dažādas Eiropas sabiedrības grupas var izteikties un tikt uzklaustas, kā arī ietekmēt politisko lēmumu pieņemšanu; uzskata, ka būtisks jautājums novecojošā sabiedrībā attiecas uz to nepilngadīgo personu politisko pārstāvību, kuri ir daļa no sabiedrības kopīgās nākotnes (kā arī politiskās nākotnes), bet kuriem pagaidām nav balsstiesību un kuri nevar ietekmēt lēmumu pieņemšanu; konstatē, ka dažādu iemeslu dēļ imigrantiem — gan pieaugušajiem, gan bērniem — nav vienkārši panākt, lai uzklasa viņu personīgo viedokli; jautājums par sociālo grupu, jo īpaši nepilngadīgo, iespējām izteikties un iegūt politisko pārstāvību, kas šobrīd viņiem nav nodrošināta, ir būtisks jautājums, par kuru jāorganizē plašas un visaptverošas debates;
105. mudina Komisija un dalībvalstis palielināt ES iedzīvotāju informētību par demogrāfiskām izmaiņām Eiropas Savienībā, piemēram, par šo jautājumu organizējot kampaņas un izmēģinājuma projektus;

106. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

